

млн. примірників. Низку творів із “Кобзаря” перекладено понад 100 іноземними мовами.

Із “Кобзарів” радянського періоду, які є у фонді ФБ ХНАУ ім. В.В. Докучаєва, маємо “розкішно” видруковане, ювілейне (до 150– річчя від народження Т.Г. Шевченка) видання “Кобзаря” 1964 р.

2006 р. видавництво “Корбуш” створило три “Кобзаря”. Перший – колекційне видання: шкіряна оправа із золотим тисненням. Друге – доступніше, але теж вишукане. А третє – перекладене англійською. Усі три видання мають малюнки Тараса Григоровича, слайди яких надав Національний музей Т.Шевченка, та всі твори.

Звичайно, про такі видання бібліотеки в наш час можуть тільки мріяти. Будемо чекати цікавих вишуканих книг Т.Г. Шевченка, присвячених 200-річчю від дня народження Великого Кобзаря.

Література

1. Бородин В.С. Передмова до факсимільного видання “Кобзаря” 1840 р. / В.С. Бородин. – К. : Дніпро, 1974. – 34 с.
2. Сарана Ф.К. Кобзар / Ф.К. Сарана // Шевченківський словник : у 2 т. / Ін-т літ. ім. Т.Г. Шевченка ; АН УРСР. – К. : УРЕ, 1976. – Т.1. – С. 302–304.
3. Чуб Д.В. Живий Шевченко : біогр. та літературозн. оповіді / Д.В. Чуб ; худ. оформ. Ю. Кудя. – К. : Веселка, 1994. – 141 с. : іл.
4. Шевченко Т.Г. Кобзар / Т.Г.Шевченко. – К. : Худож. літ., 1964. – 380 с. : іл.
5. Шевченко Т.Г. Кобзар / Т.Г. Шевченко. – Фототипія позацензур. прим. вид. 1840 р. – К. : АН УРСР, 1962. – 123 с.
6. Шевченко Т.Г. Кобзар / Т.Г. Шевченко. – Спб. : Е. Фишер, 1840. – 114 с.– (Факс. вид. – К. : Дніпро, 1974).
7. Шевченко Т.Г. Кобзарь в переводе русских писателей / Т.Г. Шевченко ; О–во любителей Рос. Словесности. – М. : И.Н. Кушнерев и К°, 1911. – 136 с.

РІДНА ЗЕМЛЯ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

**Каранда Г.О., студ. ІV курсу факультету агрохімії та ґрунтознавства
Науковий керівник – Кравцов А.І., канд. істор. наук, професор**

Сьогодні слава Тараса Шевченка росте з дня в день, а вдячність земляків стає безприкладною. Жоден народ не згадує своїх великих синів так сердечно, як українці Шевченка.

Творчість великого Кобзаря неосяжна та різноманітна, а сам він був основоположником нової української літератури. Слово його було ознакою національного відродження, утвердження української нації, її надією на кращі часи. Служінню рідній Україні Шевченко присвятив своє палке слово, щире серце, навіть своє життя. Вся його творчість пройнята палкою любов'ю до Батьківщини, до рідного народу. Не одне покоління вчилося у Тараса любити рідний край, служити йому, боротися за свою свободу. Для поета власна доля,

особисте щастя було у долі і щасті рідного краю. Перебуваючи у казематах Петропавлівської фортеці, очікуючи на вирок, поет турбується не про своє майбутнє, він пише про свою любов до України:

*Мені однаково, чи буду
Я жити в Україні чи ні.
Чи хто згадає, чи забуде
Мене в снігу на чужині —
Однаковісінко мені.*

У служінні Батьківщині, народу поет вбачає сенс життя. Він гнівно засуджує тих, хто живе тільки для себе, хто за облудливими словами про любов до простого люду ховає своє хижацьке єство.

Шевченко закликає порвати кайдани, повалити самодержавство, визволити народ із неволі. У своїх творах він зображує трагічне становище покріпаченого селянства. («Сон», «Якби ви знали, паничі», «І виріс я на чужині», «І мертвим, і живим, і ненародженим землякам моїм...» та ін.).

Великий поет мріяв про всенародне повстання, яке повалить самодержавний лад. І бачив у своїй уяві нове суспільство, у якому житимуть вільні і щасливі люди:

*А люди виростуть.
Умрут
Ще незачаті царята...
І на оновленій землі
Врага не буде, супостата...*

У своїх творах Кобзар, ніби в чистому дзеркалі, розкрив образ страшної дійсності й славного минулого українського народу, щоб ми на цей образ дивилися і розуміли своє становище у світі і в житті, щоб тужили за минулим добром, боролись з сучасним лихом та здобували краще майбутнє. Основою того кращого майбутнього, вважав поет, є воля і державна незалежність.

Шевченко в ясних і простих словах подав нам високоморальні вказівки, він є політичним ідеологом, народним проповідником аж до нинішньої хвилини.

Майбутнє суспільство уявлялось поетові як «нова хата» («Світе ясний...»), «сім'я вільна, нова» («Заповіт»), де діятиме «новий і правдивий закон» («Юродивий»), влада народу, де переможуть людяність і добро:

І на оновленій землі Врага не буде, супостата, А буде син, і буде мати, . І будуть люде на землі.

Мріялось Шевченкові, що у вільному суспільстві люди працюватимуть не на панів, а на себе.

У вірші «Сон» знеможеній кріпачці, що задрімала на поміщицькому лані, сниться:

*...син Іван,
...На вольній, бачиться,
бо й сам Уже не панський,
а на волі;
Та на своїм веселім полі...*

У вірші «Ісаія. Глава 35» знаходимо найповніший вираз нового суспільства

демократичного ладу. Пророцтва Ісаїї є джерелом шевченкового наслідування. Вірш починається метафоричною картиною — звертанням поета до землі, яка поки що дощами «не полита», квітучими «злаками не повита». Відчувається сильне бажання Шевченка бачити землю оновленою; поет уже наперед радісно вітає землю з тим, що вона розпуститься й зацвіте. Тому вигук «Радуйся!» повторюється.

Революція для поета — Божий суд, Господнє диво, тому автор звертається до всіх темних і незрячих — довготерпеливих, у яких, нарешті ...спочинуть невольничі Утомлені руки, І коліна одпочинуть, Кайданами куті. і «святая на землю правда прилетить».

Найбільше «чудо» нового ладу, за Шевченком, — воля, добро, справедливість.

Прорветься слово, як вода, І дебрь — пустиня неполита, Зцілющою водою вмита, Прокинеться і потечуть Веселі ріки!? Скільки віри!?

Загальнолюдське значення поезії Шевченка і в тому, що вона самому українському народові дала розуміння його долі, потреб і завдань перед обличчям майбутнього-з погляду загальнолюдської історії та боротьби, загальнолюдських завоювань розуму і духу; з висоти найпередовіших ідеалів і уявлень свого часу. Давши людству краще з українського, він водночас дав Україні краще із уселюдського-в самому рівні та якості своєї думки, свого слова.

Поезія Тараса Шевченка давно стала нетлінною і важливою частиною духовного єства українського народу. Шевченко для нас-це не тільки те, що вивчають, а й те, чим живуть, з чого черпають сили й надії. А те, що його досі світ знає менше, ніж інших великих поетів, пояснюється тим, що й саму Україну, яка тепер виборсується з руїн Російської імперії, світ тільки почав пізнавати.

А ми повинні пам'ятати заповіти, які посилав у глибини майбутнього великий Шевченко. Серед цих заповітів перший і останній -

*Свою Україну любить,
Любить її... во время люте,
В остатню тяжкую минуту
За неї Господа молить.*

ТАРАС ШЕВЧЕНКО И ТУРКМЭНЫ

Керимов Г., *магістрант факультета учета и финансов*

Научный руководитель – Подгородецкая И.Ю., *канд. филол. наук, доцент кафедры укр. и русск. языков*

Великий украинский писатель и художник Тарас Шевченко находился в ссылке в 1850-1855 гг. в Новопетровском форте (Форт Александровск), размещенном на берегу Каспийского моря, на полуострове Мангышлак. На протяжении семилетней ссылки он знакомился с туркменами Мангышлака, о